



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ephesini Concilii Generalis Pars I. Et II. Sub Cælestino papa I. anno
CCCCXXI.

Parisiis, 1644

Ex euangelio secundum Lucam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15062

ANNO
CHRISTI
431.

γενηθη μὲν ὁ θεὸς πᾶσι ἀξιό-
λογος. ὡς ἔστιν μὲν ἰσχυρὸς ἐν ἀνεξέ-
στιν ὁ ἐμφυσησάμενος τοῖς ἀποστόλοις,
καὶ δοῦναι τὸ πνεῦμα. εἶτα μέγα,
καὶ ὑπὲρ πᾶν κτίον, τὸ τοιαύτως
ἐξουσιάζειν ὡς κρατεῖν, ὡς
αὐτὸν ἐλοιοῦτο, τὰς ἀμφοτέρων· ἀφίεναι
δὲ καὶ οἷς αὐτὸν βούλοιοτο τυχεῖν. διὰ
τὸ δὲ καὶ διὰ σαρκικοῦ φύσηματος
τὸ πνεῦμα δίδωσιν; ὅτι μὴ ἄλλο-
τεία τῆς λόγου γέγονεν αὐτῶν ἢ σαρκῶς,
ἀλλὰ ἰδικῶς αὐτῶν. καὶ ἀνεξέστιν ὁ
μὲν τὸ διὰ σαρκὸς ἐμφύσημα· θεϊ-
κῆς δὲ δυνάμεως ἔργον, τὸ μετό-
χους ἀποφύγειν τῆς πνευματικῆς ἐξου-
σιουμένων.

sua efficere, diuinæ virtutis opus extitisse.

Ex τῆς κτ' Λουκαῖ ὁμο-
λογίου.

tum diuinum, magnaue confi-
deratione dignum est. Primo nam-
que non erat humanæ naturæ o-
pus, per exsufflationem apostolis
Spiritus sanctum infundere. De-
inde maius quiddam, sublimius-
que est, quam quod in creaturam
cadat, tantam illis potestatem
impertiri, vt quorum vellent pec-
cata retinere, & quorum rursus
visum esset relaxare, possent. At
cur corporeo flatu impertit Spi-
ritum sanctum? ideo nimirum, vt
carnem a Verbo non alienam, sed
propriam illius extitisse intelliga-
mus. Adde externam illam per
carnis ministerium exsufflatio-
nem humanam fuisse; sed Spiritus
sancti participes dignatione

Ex euangelio secundum
Lucam.

ΑΓΓΕΛΟΣ θεοῦ τῷ Ζαχα-
ρίᾳ φησὶ ὡς τῆς ἀγίου Βα-
πτιστοῦ· ἐστὶν χαρὰ σοί, καὶ ἀγαλλία-
σις· καὶ πολλοὶ ἔσονται ἐν τῇ γυνήσῃ σου
χαρησσομένη. ἐστὶν γὰρ μέγας ἐνώπιον
κυρίου, ὁ οἶνον καὶ σικερα οὐ μὴ πίνῃ,
καὶ πνεύματος ἀγίου πληθήσεται· ἐπι-
κεκοιλίας μὴ ἔσται αὐτῷ· καὶ πολλοὶ
τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ
κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν. ὁ μακάριος
Ἰωάννης, ἐρομένων αὐτῷ τῶν Ἰουδαίων,
σὺ τίς εἶ; φησὶν· ἐγὼ φωνὴ βοῶντος
ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐπιμαρτυροῦν τὴν ὁδὸν
τῆς κυρίου, ὡς ἔστιν ποιῆσαι τὰς πε-
λοὺς αὐτοῦ. ὡς φησὶ τῶν ἰσραηλῶν ὁ
Ζαχαρίας ἐπὶ τῷ ἰδίῳ παιδί, φησὶ·
ὁ σὺ παιδίον, ὡς φησὶ τῆς ὑψίστου κλη-
θήσῃ· ὡς φησὶ τῆς γῆς ὡς ὡς ὡς ὡς
ποῦ κυρίου, ἐπιμαρτυροῦν τὴν ὁδὸν
αὐτοῦ, ἐν ἰσραὴλ τῶν λαῶν αὐτοῦ.

ANGELVS Dei Zachariæ de
sancto Baptista hæc expo-
nit: *Et erit gaudium tibi & exul-*
tatio: & multi in natiuitate eius
gaudebunt. Erit enim magnus co-
ram Domino, & vinum & siceram
non bibet, & Spiritu sancto reple-
bitur adhuc ex utero matris sue:
& multos filiorum Israel conuertet
ad Dominum Deum ipsorum. Rur-
sum cum Iudæi ex ipso eodem
Ioanne sciscitarentur: *Tu quis es?*
Respondit ille: *Ego vox clamantis*
in deserto, parate viam Domini, re-
ctas facite semitas eius. Tandem
ipsemet Zacharias de proprio fi-
lio vaticinans, ita fatur: *Et tu*
puer, Propheta altissimi vocaberis:
præibis enim ante faciem Domini
parare vias eius: ad dandam scien-
tiam salutis plebi eius, in remissio-
nem peccatorum eorum. Ille nam-
que, ἐν ἰσραὴλ τῶν λαῶν αὐτοῦ.

Luc. c. 1.
v. 14.

Iuan. c. 1.
v. 19.

Luc. c. 1.
v. 76.

que Christum anteibat, eiusdemque factus præcursor, ut viam illi præpararent, annuntiabat: & propheticum oraculum de illo edens, ad eum, ut qui iustificare potest peccatis obnoxios uti Deus, conuertebat. Et adhuc dubitamus, fueritne Deus Christus?

Luc. c. 1. v. 32.

Hic erit magnus, & Filius Altissimi vocabitur: & dabit ei Dominus Deus sedem David patris eius: & regnabit in domo Iacob in æternum, & regni eius non erit finis. Numquid hominis nostri similis imperio perpetuo citra ullam interruptionem prememur? an imperatori potius Deo in Christo & per Christum subditi erimus, non assumptum ad hoc tamquam extraneum quempiam mediatorem, sed verum Filium, per quem & in quo Deus Pater in omnia regnum obtinet? Quod si ita res habet, Deus ergo est Christus.

Luc. c. 1. v. 34.

Dixit autem Maria ad angelum: Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? Et respondens angelus dixit illi: Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi: ideoque & quod nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei. Numquid is, qui arcana inexplicabilique Spiritus sancti operatione ex sacra Virgine formatus & natus est, sola appellatione filius erat? an verus potius naturalisque Dei Filius, & Deus creditus est? Sed hoc procul dubio verum est. Verbum proinde secundum hypostasin caro factum, hoc est, carnem per Spiritum sanctum ex sacra Virgine sumpsisse, eamque propriam sibi fecisse, intelligatur. Hac namque ratione quod verus Deus sit, deprehendetur.

Luc. c. 1. v. 41.

Et factum est, ut audiret saluta-

βάδιζε γὰρ τῷ Χριστῷ, καὶ αὐτὸς γέρονε πρεσβυτέρους, καὶ ἀπὸ τῶν ὁδοῦν παρετομὰ ζεῶσαι διεκήρυξε, καὶ ἐπὶ αὐτῷ παρεφίτησε λόγον, ἵππεσφι φωνῶν ὡς ἐπὶ θεῷ δικαιοῦν ἰσχυόν. ἢ εἰς τὸν ἐν ἀνδράσις. εἶπα, πῶς οὐ θεὸς ὁ Χριστός;

Οὗτος ἔστι μέγας, καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται· καὶ δώσεται αὐτῷ κύριον ὁ θεὸς τὸ θρόνον Δαυὶδ τῷ πατρὶος αὐτοῦ· καὶ βασιλεύσεται ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς αἰῶνα, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐκ ἔσται τέλος. ἄρ' οὐ ἔστι ἐνὶ τῷ καθ' ἡμᾶς κεισόμεθα, βασιλεύομενοι διωκειῶν καὶ ἀκαταλήκτως; ἢ ἕπο δὲ μάλλον ἐσόμεθα βασιλεύοντες ἡμῶν ἐν Χριστῷ; καὶ οὐχ ὡς ἔξωθεν μεσίου ἱεροῦ εἰς τὸ παραληφθέντος, ἀλλ' ὡς ἐν ἡμῶν καὶ ἐν ἡμῶν κρατουῦντος τῶν ὁλων ἕ θεοῦ καὶ πατρὸς. εἰ δὲ τὸτο ἀληθές, θεὸς ἄρα ὁ Χριστός.

Εἶπε δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον πῶς ἔσται μοι τῆτο, ἐπεὶ ἀνδρα οὐ γινώσκω; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ διώσεται ὑψίστου ἵππεσιάζει σοι. διὸ καὶ τὸ γινώσκω ἅγιον, κληθήσεται υἱὸς θεοῦ. ἄρα οὐ καὶ κλητὴ μόνον υἱός, ὁ ἐκ τῆς ἀγίας πνεύματος διὰ τῆς πνεύματος ἀπορήτων γεγεννημένους; ἢ γινώσκω ἐκλεμιστός; ἢ φύσει τε καὶ ἀληθῶς υἱὸς ἐστὶ πεπλάται, καὶ θεός; ἀλλ' ἐστὶ τῆτο ἀληθές. νοεῖδω δὲ οὐ σαφῶς καὶ ὑποστασιν γερονῶν ὁ λόγος, πουτέστιν ἰδίαν ποιησάμενος σαρκα πλὴν διὰ πνεύματος ἐκ τῆς ἀγίας πνεύματος. οὕτω γὰρ ἔσται καὶ θεὸς ἀληθῶς.

Καὶ ἐγένετο, ὡς ἤκουσε ἁμαρτιῶν

ANNO
 CHRISTI
 431.

σμόν τῆς Μαρίας ἢ Ελισάβετ, ἐσπίρ-
 πισε τὸ βρέφει ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς·
 καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἢ Ελι-
 σάβετ, καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγά-
 λῃ, καὶ εἶπεν· ὀλοζμηδύη σὺ ἐν γυ-
 ναίξῃ, καὶ ὀλοζμηδύος ὁ καρπὸς τῆς
 κοιλίας σου. καὶ πόθεν μοι τῆτο, ἵνα
 ἔλθῃ ἡ μήτηρ τῆς κωλοῦ μου πρὸς
 μέ;] ἐνεργήσαντος θεοῦ πνευματικῆς
 χερσίν, ἕσται ἡ πνευματικὴ καὶ ἔτε-
 ρον δὲ ἕσται οὐδαμῶς. ὅτε τῶν οὐρανῶν
 ἀσπασμὸς τῆς ἀγίας ἁρτένης Μαρίας
 κωφορούσης ἐπὶ Ἰησοῦ, κενήθη-
 κεν ἐν μήτρᾳ Ἰωάννου εἰς πνευ-
 ματικὴν, πῶς οὐ θεὸς ὁ Χριστός, ἔν
 τῇ τῆς ἁρτένης νηδύϊ κινήσας θεο-
 πρεπῶς εἰς πνευματικῆς δυνάμιν
 Βαπτιστῶν;

Νῦν ἀπολύεις τὸν δούλον σου
 δεσποτῶν καὶ τὸ ῥῆμά σου, ἐν εἰρήνῃ.
 ὅτι εἶδον ὀφθαλμοί μου τὸ σω-
 τήριόν σου ὁ ἠτοίμασας καὶ πρὸς
 σωτηρίαν πάντων τῶν λαῶν. Φῶς εἰς ἀ-
 ποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξα λαοῦ
 σου Ἰσραήλ.] ὁ Συμεὼν Ἰησοῦ
 εἰς ἀγκαλῆς λαβὼν, τὰ παιδάδε πρὸς
 αὐτῶν φησὶ. πῶς οὖν ὄντι σωτήριον;
 πῶς δὲ φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθ-
 νῶν, εἰ μὴ θεὸς ὄντι ἀληθῶς, εἰς, καὶ
 μόνος υἱός, ὁ φύσιν μὲν ἐκ πατρὸς
 ὡς λόγος, ἐκ παρτένης δὲ ὁ αὐτὸς
 καὶ σὰρκα; ποία γὰρ γέγονεν ἀποκάλ-
 υψις τοῖς ἐθνεσιν; ἢ ἐπὶ αὐτῶν ἐγνω-
 σαν ὅτι θεὸς ὄντι, καὶ αὐτῶν λατρεύ-
 σαντες ἐφυγον τὰ εἰκλήματα τῆς θεῶν
 λατρείης ἐπέσθησαν τῶν ἑνῶν, καὶ
 φύσιν, καὶ ἀληθῶς;

Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ διαλο-
 γισμοῖς αὐτῶν, ἀποκριθεὶς εἶπε
 πρὸς αὐτοὺς· Ἦ διαλογίζεσθε ἐν
 Concil. Tom. 5.

tionem Maria Elisabeth, exultavit
 infans in utero eius: et repleta est
 Spiritu sancto Elisabeth, et excla-
 mauit voce magna, et dixit: Bene-
 dicta tu inter mulieres, et benedi-
 ctus fructus ventris tui. Et unde
 hoc mihi, ut veniat mater Domini
 mei ad me? Interna Dei energia
 & vi, prophetia donum obtinge-
 re alicui potest; secus nequaquam.
 Cum igitur salutatio sacrae Virgi-
 nis Mariae Iesum per id temporis
 in utero adhuc gestantis, Ioan-
 nem maternis visceribus adhuc
 inclusum ad prophetiam promo-
 uerit, quomodo Christus non est
 Deus, qui intra virginea claustra
 etiamnum latitans, diuina vi ad
 prophetiae gratiam Baptistam e-
 uexit?

Nunc dimittis seruum tuum Do-
 mine, secundum verbum tuum, in
 pace: Quia viderunt oculi mei salu-
 tare tuum: Quod paraisti ante fa-
 ciem omnium populorum: Lumen
 ad reuelationem gentium, et glo-
 riam plebis tuae Israel. Simeon Ie-
 sum inter vlnas complexus, eius-
 modi de ipso elogia depromebat.
 At quomodo salutare est? aut
 quomodo lumen ad reuelatione
 gentium est, si vnus & solus verus
 Filius & Deus non est? Qui
 quidem natura natus est ex Patre, vt
 Verbum; secundum carnem au-
 tem ortus est ex Virgine. Quæ
 rursum reuelatio facta est genti-
 bus, si de ipso non cognouerunt
 quia Deus est; quodque diuinum
 cultum illi impendentes, in ea cri-
 mina non incidant, in quæ illi in-
 cidere solent, qui alteri deo
 quam vni illi, qui natura & veri-
 tate Deus est, seruiunt?

Vt cognouit autem Iesus cogita-
 tiones eorum, respondens dixit ad il-
 los: Quid cogitatis in cordibus ve-
 Z

Luc. c. i.
 v. 29.

Luc. c. 5.
 v. 22.

stris? Quid est facilius dicere: Dimittuntur tibi peccata tua; an dicere: Surge & ambula? Vt autem sciatis, quia Filius hominis potestatem habet in terra dimittendi peccata (ait paralytico) Tibi dico, surge, tolle lectum tuum, & vade in domum tuam. Si solus vniuersorum Dominus a delictis nos expiat, nec in vllum alium istuc conuenit, & Christus non absque diuina auctoritate hoc ipsum praestat; qui fieri potest, vt Deus non existat: Nam etfi Verbum, quod secundum carnem ex muliere natum est, Filii hominis appellatione designetur, nihilominus tamen Deus est.

Luc. c. 7. v. 21.

In ipsa hora autem multos curauit a languoribus & plagis & spiritibus malis, & caecis multis donauit visum. Et respondens dixit illis: Euntes renuntiate Iohanni quae audistis & vidistis: quia ceci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes euangelizantur: & beatus est quicumque non fuerit scandalizatus in me. Facitis diuinorum planeque admirabilium operum patratorem Christus esse demonstrans, quae per Prophetae vocem quondam de se praedicta fuerant, in memoriam reducit. Dixerat enim Isaias: Confortamini manus remissa, & genua soluta. Mox vero quasi digito protensave manu Emmanuelem ostendens, ita ait: Ecce Deus noster, ecce Dominus cum fortitudine venit, & brachium cum dominatione. Dicit idem & alio quoque loco: Tunc aperientur oculi caecorum, & aures surdorum audient. tunc saliet sicut ceruus claudus, & expedita

Isai. c. 53. v. 3.

Isai. c. 40. v. 10.

Isai. c. 35. v. 5.

ταῖς καρδίαις ὑμῶν; ἢ ὅστιν ἀνοπό-
τερον εἰπεῖν, ἀφένται σοι αἱ ἀμάρ-
τια σου ἢ εἰπεῖν ἔρχαι καὶ περιπατή-
σαι; ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ὁμοιωσάτω ἑαυτὸν τῆς γῆς ἀφέναι ἀ-
μαρτίας, εἶπε τῷ παραλυτικῷ· σοὶ
λέγω, ἔρχαι, καὶ ἄρας τὸ κλινάριόν
σου, πορεύου εἰς τὸ οἶκόν σου. εἰ μόνον
ἡμᾶς ἀπαλλάτῃ ὁ τῶν ὅλων θεὸς
πλημμελημάτων, ἐτέρον πρέποντος
τοῦτου μηδενὶ χαρίζεται ἢ καὶ τῆτο
Χριστὸς μετ' ὁμοιωσάσας θεοπροπιᾶς,
πῶς ἐκ αὐτοῦ εἶναι θεός; κέκληται γὰρ υἱὸς
ἀνθρώπου, γνηθεις ἐκ γυναικὸς καὶ
σαρκᾶ, καὶ σοὶ θεὸς ὁ λόγος.

Εν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐδεξάμην πολλοὺς δόπο νόσων, καὶ μαστῶων, καὶ πινυμάτων πονηθῶν· καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ βλέπῆν, καὶ δόποκριτῆς εἶπεν αὐτοῖς· πορεύθεντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννη ἃ εἶδετε καὶ ἠκούσατε ὅτι τυφλοὶ διαβλέποισι, χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ διαγγελλίζονται· καὶ μακαριὸς ὅστιν, ὃς δὴ μὴ σκαυδαλιθεῖ ἐν ἐμοί. ἔργους αὐτοῖς ὁμοιωσάσας ἑαυτὸν ὁ Χριστὸς τῶν θεοπροπιῶν μεγαλοεργημάτων δόποτελεσάτω, εἰς ἀνάμνησιν ἀναφέρῃ τῆν εἰρημνῶν διὰ Φωνῆς περὶ τῆν περι αὐτοῦ. ἔφη τῶντων ὁ μακαριὸς Ἠσαίας· ἰσῶσατε χεῖρες ἀνυμνῶν, καὶ γόνατα παραλελυμένων. εἶτα μονογενὴς ὁ Χριστὸς περιείνων κατὰ δεικνῶσις Ὁ Εμμανουήλ, οὕτω λέγων· ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν, ἰδοὺ κύριος μετ' ἰσῶ· ἔρχεται, καὶ ὁ βασιλεὺς μετ' ἰσῶ· ἔφη ἢ καὶ ἐτέροις, ὅτι τότε δόποκλήθησονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὄτα κωφῶν ἀκούσονται. τότε ἀλείται χωλὸς ὡς ἔλαφον, καὶ τρεθῶν

καὶ ὄτα κωφῶν ἀκούσονται. τότε ἀλείται χωλὸς ὡς ἔλαφον, καὶ τρεθῶν

ANNO
 CHRISTI
 431.

ἔσαι βλάστα μοι γλώσσων. καὶ παρὸς
 τοῦτοίς ἐπ' αἰασησονται οἱ νεκροί, καὶ
 ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἢ
 ἢ δρόσος ἢ ὡρὰ σοῦ, ἵαμα αὐτοῖς
 ὅστιν. Ἐφη δὲ πάλιν καὶ ἐκ παροσώπου
 Χειροῦ πνύμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐ
 ἔνεκεν ἐχρυσέ με, διαγέλισα δὲ πτω-
 χοῖς ἀπέσαλλέ με, κηρύξαι ἀρχιμα-
 λώτοις ἀφείν, καὶ τυφλοῖς ἀναβλε-
 ψεν. ὅτε πίνω τῆς ἐφ' ἐαυτῷ πίσεως
 τὰς τῆς παροφῆται Φωνὰς ποιεῖται
 σημείον, ἢ γινώσκοντες δειξίν, θεὸν ἢ αὐ-
 τὸν ὁ παροφῆται κηρύττοισι, ἕως ὃ
 πούτοις τὰ ἐν δυνάμει φωνῶν πολυῶν;

Εχθμάζοντο, φησὶ, καὶ τὴν λί-
 μνῶν οἱ μαθηταί· εἶτα παροσελθόν-
 τες, διήγαγον αὐτὸν, λέγοντες· Ὁπι-
 σάτα, ὁπολλύ μῆλα. ὃ δὲ διεγερθεὶς,
 ἐπέμυσσε τῷ αἰέμῳ, ἔ τῷ κλύδωνι
 τῆς ὕδατος· καὶ ἐπαύσατο, καὶ ἐγνέτο
 γαλήνη.] ἔρηται παρὸ Χειροῦ δια-
 φωνῆς Ἐμακαρίου Δαυίδ· σὺ δε-
 σπόζεις τῆ κράτος τῆς θαλάσσης, ἔ τ'
 σάλον τῆς κυμάτων αὐτῆς σὺ κατα-
 παύσεις. σὺ εἶσιν οἱ οὐρανοί, καὶ σὴ
 ὅστιν ἢ γῆ, πῶν οἰκουμένη καὶ τὸ πλῆ-
 ρος αὐτῆς σὺ ἐδεμελίωσας. ὅτε
 πίνω τῷ καταπαύοντι πῶν θα-
 λάσσης πρέπει αὐτὸ καὶ τὸ δεσπόζειν τῆς
 ὅλων, ἔχον δὲ ἰδίους τῆς οὐρανοῖς, καὶ
 δεμελιῶν δυνάσας πῶν οἰκουμένη
 καὶ τὸ πλῆθος αὐτῆς· πῶς ἐκ αὐ-
 τῶν νοοῖτο θεὸς ἀληθῶς ὁ Χει-
 ρός, ὁ θαλάσσης καὶ πνύμασιν ὀπι-
 μῶν, καὶ τῶν μετ' ὄξιοσας;

Εδείτο ἢ αὐτὸν ὁ ἀνὴρ, ἀφ' οὗ ὄξε-
 ληλύθη τὰ δαμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ.
 ἀπέστρεψε ἢ αὐτὸν, λέγων· ὑπόστρεφε
 εἰς τὸ οἶκόν σου, καὶ διηγήσομαι σοὶ πεποιήκεν ὁ θεός, καὶ ἀπῆλθε καθ' ὅλην τὴν πό-
 λιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ θεός. ἐν τῇ τῆς Γεργεσηνῶν χωρῶν τε δευτέ-
 ρου Concil. Tom. 5.

erit lingua balbutientium. Addit
 praeterea: *Surgent mortui, et re-* *Isai. c. 26.*
surgent qui in monumentis sunt: *v. 19.*
nam ros qui a te, ipsis sanitas est.
 Rursum idem in persona Chri-
 sti ita ait: *Spiritus Domini super* *Isai. c. 61.*
me, cuius causa unxit me, euangeli- *v. 1.*
zare pauperibus misit me, predicare
captiuis remissionem, et caecis visus
apertionem. Cum ergo prophe-
 tarum oracula fidei quae ipsi de-
 betur, argumentum probatio-
 nemque adducat, ipsique pro-
 pheta Deum illum esse praedi-
 cent, quis his contraria asserere
 audeat?

Cum discipuli tempestate in *Luc. c. 8.*
 stagno iactarentur, *v. 24.* *accedentes sus-*
citarunt eum, dicentes: Praeceptor
perimus. At ille surgens increpauit
ventum et tempestatem aqua: et ces-
savit, et facta est tranquillitas. Da-
 uidica voce eiusmodi oraculum
 de Christo editum erat: *Tu do-* *Psal. 88.*
minaris potestati maris, et motum *v. 10.*
fluctuum eius tu mitigas. Tui sunt
cali, et tua est terra, orbem terra-
rum et plenitudinem eius tu fun-
dasti. Cum in illum igitur, qui
 maria sedat, omnium rerum Do-
 minum esse, proprios caelos pos-
 fidere, orbem terrarum, eiusdem-
 que plenitudinem posse fundare,
 proprie conueniat; quis Chri-
 stum, qui cum auctoritate mari &
 ventis imperat, verum Deum esse
 ambigere queat?

Rogabat illum vir, a quo damo- *Luc. c. 8.*
 nia exierant, ut cum eo esset. *v. 39.* *Dimi-*
sit autem eum Iesus, dicens: Redi in
domum tuam, et narra quanta tibi
fecerit Deus. Et abiit per uniuersam
ciuitatem predicans quanta il-
li fecisset Iesus. In Gergesenorum

ANNO CHRISTI 431.

regione curavit Iesus immanissime a dæmonio vexatum, qui etiam vt vitam sibi cum eo agere deincepsliceret, obnixè efflagitabat. At vero quamuis eum sanasset, spiritusque eiecisset; iubet tamen vt domû suam repetat, quantaque sibi fecisset Deus, enarret. Operabatur itaque Christus tamquam verus Deus. Neutiquam enim dicere fas est, prophetarum aut sanctorum apostolorum more, diuinæ gratiæ instrumentum extitisse. Ipse namque propria, hoc est diuina virtute fatanam conterebat: quin & in illius quoque nomine dæmonia sanctis apostolis subiiciebantur. atque hoc ipsum ne illi ipsi quidem dif-

πῶκεν ὁ Χερισὸς ἀγρίως δαμονωνῶντα, ὃς καὶ σκεῖναι αὐτὸν ἐθέλει. ἀλλὰ καὶ τοῖς θεραπείαις αὐτὸν, καὶ ἐκ βεληκῶς τὴν πνύματα, ἐκέλευεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ οἶκον αὐτοῦ, καὶ κηρύττειν ὅσα πεποίηκεν αὐτὸς ὁ θεός. ἐνήργηκεν οὖν αὐτὸς, ὡς θεός ὑπαρχῶν ἀληθινός. οὐ γὰρ πού φαμὲν, ὡς ὑποουργὸς γέρονε θείας χάριτος καὶ ἕνα τῆς παροφητικῆς, ἢ ζωῆς τῆς ἀγίων ἁποστόλων. ἀλλ' ἡμεῖς αὐτὸς δυνάμει τῆς ἰδίας καὶ θεοπροπέως σωτηρίων τῶν σατανῶν. ἐν ὀνόματι οὖν αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀγίοις μαθηταῖς ὑπετάσσοντο τὰ δαμόνια: καὶ τὸ τοῦ δαμονίου ἔργον αὐτοῖς.

Luc. c. 8. v. 52.

De principis synagogæ filia aiebat Christus: *Nolite flere. Non est mortua puella, sed dormit.* Numquid igitur mentitus est? absit: verum enim dixit. Modum autem huius exponit Paulus his verbis: *Non est Deus mortuorum, sed viuorum.* Siquidem quicumque victuri sunt, illi Deo viuunt: mortui proinde hominibus mortui sunt; verum naturæ illi viuificæ, hoc est, diuinæ, minime. Verax itaque est, dum vt Deus de puella, *Non est mortua, sed dormit,* enuntiat.

Ἐπὶ τῇ θυγατρὶ τῆς δευραγωγῆου φησὶν ὁ Χερισὸς μὴ κλαίετε. οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ κορδασιον, ἀλλὰ καθύλαξ. ἄρ' οὖν * ἐψύθησε; μὴ γνῶσις. ἀληθῆς δὲ καὶ ἡ ἕνα ἰσχυρῶς, ὁ Παῦλος διεμιλουμένη λέγων ἐκ ἐστὶ θεός νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. ζῶσι γὰρ τῶν θεῶν ζῆσιν μέλλοντες. ἐκοιῶν τεθνηκότες, καὶ μὲν ἀνθρώποις, εἰσὶ νεκροί: καὶ δὲ πλεῖν ζωοποιὸν φύσιν, τουτέστι πλεῖν θεῶν, ἐκ δόποτεθνήκασιν. ἀληθῆς * γὰρ ὡς θεός, πλεῖν τῶν κορδασιου λέγων ἐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθύλαξ.

Rom. c. 14. v. 9. & Matt. c. 22. v. 32. & Marc. c. 12. v. 27.

Luc. c. 22. v. 27.

Idem cum apostolis sermonem conferens, ita aiebat: *Quis maior est, qui recumbit, an qui ministrat? nonne qui recumbit? Ego autem in medio vestri sum tamquam qui ministrat.* Obserua, vt quod attinet ad deitatem, Dominicæque gloriæ maiestatem, in ministro- rum ordine cenferi, tantum non auerfetur, recusetque. Verumtamen propter humanam naturam ministerium admittit. Ait enim:

Τοῖς ἑαυτῶν μαθηταῖς διαλεγόμενος, ἔφασκε ἵς μείζων ὅστιν, ὁ ἀνακείμενος, ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ ἐν μέσῳ ὑμῶν εἰμι ὡς ὁ διακονῶν. ὁρᾷς, ὅπως ὅσον μὲν ἦκεν εἰς γὰρ τῆς θεοτικῆς πρόπον, καὶ τῆς δόξης τῆς δεσποτικῆς, μενονουχὶ καὶ δόποσιέται γὰρ ἐν διακόνου νοεῖσθαι τάξει; ἡμεῖς δὲ τὸ τοῦ θεοῦ ἀνθρώπου.

ANNO
CHRISTI
431

πνον. ἐγὼ γὰρ, Φησὶν, εἰμὶ ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς διακονῶν. ἐκοιῶ καὶ εἰ κατὰ ἐβήκεν ἐν διακονοῖς, ἀλλ' οὐδ' ἔστιν αὐτὸς ὁ ἀνακεῖμενος ὡς δεσπότης, καὶ ἄρα πάσης κτίσεως διακονοῦμεν ὡς θεός.

Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Χρῆστος· διηγουμένη τοῖς ἀρχιερεῶσι τῶν Ἰουδαίων ἐρχομένων εἰς ἐμὴν ὁ Χρῆστος· εἰάν ὑμῖν εἶπω, οὐ μὴ πισθίσητε· εἰάν δὲ ἐρρήθω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτε. διὰ τὴν νύξιν ἡ ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τοῦ θronοῦ τοῦ δευτέρου. εἰ καὶ ἐκ δεξιῶν τοῦ δευτέρου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου υἱὸς, πῶς οὐ θεὸς ὁ Χρῆστος, τοῖς ἀνωτάτω θρόνοις ἐμπρέπων, καὶ ὁμοθετοῦ τῶν πατέρων; οὐ γὰρ σιωδράβη τῶν κτ' φύσιν θεῶν ἡ φύσις ὅλων. σιωδράβη δὲ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καθ' ἑνωσιν οἰκονομικῶν σαρκὸς γερονότου τοῦ ἐκ θεοῦ φῶτος λόγου.

Ὁμι ζωνὴ καὶ ζωοποιός ὁ Χρῆστος.

Ἐκ τῆς πρὸς Κορινθίους πρῶτης.

ΩΣ φρονίμοις λέγω· κρίνατε ὑμεῖς ὁ φημι. τὸ πῶν πῶν τῆς διλογίας, ὁ διλογόμηρος, οὐχὶ κοινωνία ἐστὶ τοῦ αἵματος τοῦ Χρῆστοῦ; καὶ ἄρτον ὃν κλάμεν, οὐχὶ κοινωνία ἐστὶ τοῦ σώματος τοῦ Χρῆστοῦ; ὅτι εἰς ἄρτος, ἐν σώματι ἐσμὲν πολλοί. καὶ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχμεν. ἡ δὲ ἀνθρώπου σαρκὸς, ὅσον ἦκεν εἰς ἰδίαν φύσιν, ἐκ αὐτῆς ζωοποιός· ἀλλ' οὐδὲ τὸ αἶμα τὸ ἀνθρώπου, εἰ κοινὸν εἶη καὶ καθ' ἑαυτὸ. ζωοποιεῖ δὲ τὸ σῶμα τοῦ Χρῆστοῦ, καὶ

pertiri, quod vitæ spiritu destituitur; corpus autem Christi, & pre-

Ego in medio vestri sum tamquam qui ministrat. Et si ergo inter ministeria ultro sese dimiserit, attamen ut Dominus, uniuersæque creaturæ famulatu honoratus, ut Deus, ipse est qui recumbit.

Iesus igitur ait illis: (nempe sacerdotum principibus ab illo Christusne esset sciscitantibus) Si vobis dixerero, non credetis mihi. Si autem interrogauero, non respondebitis mihi, neque dimittetis. Ex hoc autem erit Filius hominis sedens a dextris virtutis Dei. Si Filius hominis sedet a dextris Dei, quomodo Christus summo illo throno decoratus, eademque cum Patre sedis auctoritate præditus, non est Deus? Neque enim cum vero naturalique Deo productitia natura confidere aliquando potest. Consideret autem cum eo Filius hominis; Dei nimirum Verbo secundum vnionis dispensationem incarnato.

Quod Christus est vita & viuificus.

Ex priori ad Corinthios.

VT prudentibus loquor: vos ipsi iudicate quod dico. Calix benedictionis, cui benedicimus, nonne communicatio sanguinis Christi est? & panis quem frangimus, nonne participatio corporis Domini est? Quoniam vnus panis, & vnus corpus multi sumus: nam omnes de vno pane participamus. Caro hominis, quod quidem ad propriam naturam illius spectat, nequaquam viuificat. Sed neque vulgaris quoque hominis sanguis vllam omnino per se & secundum se viuificandi vim habet. Atqui cum soli Deo conueniat vitam illi impartiri, quod vitæ spiritu destituitur; corpus autem Christi, & pre-